

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

MIKSEI MIKKELI

Tiivistelmä: Laiturilla-tietoisku 24.5.2022: Rantojen vesistö rakentaminen Savonlinnassa (Teams) klo 17:00-18:04

Läsnä yhteensä 23 henkilöä.

Asiantuntijana tietoiskussa oli ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen Savonlinnan kaupungilta. Rautiainen kertoi tilaisuudessa vesistöjen rantarakentamiskohteista. Aiheena olivat mm. laiturit, ruoppaus, ruokojen niitto, rannan täytöt sekä toimenpiteiden aikataulutus ja lupatarpeet.

Laiturit

Laiturin koko ja venepaikkojen määrä toimenpidelupatarpeen perusteena. Luvitusrajat ovat kuntakohtaisia. Savonlinnassa luvitusraja on 5 venepaikkaa ja 20 metriä. Myös T – ja L-mallisten laitureiden rannan suuntainen osa lasketaan laiturin pituuteen. Toimenpidelupa haetaan rakennusvalvontaviranomaiselta, lupapiste.fi -palvelussa.

Laiturin tukirakenteisiin ei ole lupatarvetta (esim. kiviarkut, betonirenkaat) Kiinteän maalaiturin (penger) tai -tuen vesilain mukaisen luvan tarve on selvitettävä ELY-keskukselta. Kiinteän maalaiturin tai -tuen koko vaikuttaa lupatarpeeseen.

Mahdollinen naapurin laituri on otettava huomioon. Huomioitavaa on se, että kiinteistön rajalinja ei jatku vesistöissä samalla tavalla kuin maastossa.

Joen / puron patoaminen lammikoksi

Kysymys vesistön aseman muuttamisesta tai virtauksen muuttamisesta. Esimerkiksi jos mökki ei ole aivan vesistön rannalla, mutta halutaan pieni lampi, josta voidaan esimerkiksi ammentaa vettä pihan kasteluun ja jossa pääsee uimaan. Vaatii aina vesilain mukaisen luvan hakemista aluehallintovirastolta.

Pienet kaivetut tekoaltaat ja kalankasvatuslammikot

Eivät ole vesilain tarkoittamia vesistöjä, ei vesilain mukaista lupatarvetta. Ellei jätevesiä kalankasvatuslammikoista johdeta vesistöön, silloin saattaa aiheutua vesistön pilaantumista. Kaivu voi vaatia maisematyöluvan. Savonlinnassa maisematyöluva haetaan kaavoituspäälliköltä.

Kaapelit, vesijohdot ja putket vesistöön

Vaativat yleensä vesilain mukaisen luvan hakemista aluehallintovirastosta, ainakin siinä tapauksessa, jos risteävät jotakin veden väylää. Monesti omalla rannalla on pieni pätkä vesijohtoa, viemäriä tai kaapelia, eikä vaadi vesilain mukaisen luvan hakemista. Aina kuitenkin kannattaa selvittää mahdollinen lupatarve paikalliselta ELY-keskukselta.

Maalämpöputkistojen asentaminen vesistöön

Vaativat toimenpideluvan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta sekä suostumuksen vesialueen omistajalta. Vesiosakaskunnan puheenjohtajalla on yleensä toimivalta antaa suostumus osakaskunnan puolesta.

Kelluvat saunat

Ongelmallinen juttu, eivät varsinaisesti ole rakennuslupaa vaativia vaan ennemminkin rinnastetaan veneisiin. Laiturissa tai rannoilla ei saa käyttää saunomiseen. Jätevesiä (saunavedet, pesuvedet) ei saa päästää vesistöön vaan kelluvassa saunassa täytyy olla umpisäiliö. Naapurusto on otettava huomioon saunalauttaa käytettäessä (meluhaittaa ei saa aiheuttaa.) Eri kuntien rakennusjärjestyksessä voi olla erilaisia kohtia saunalauttaa koskien. Savonlinnassa sitä ei varsinaisesti tunneta.

Sillat salmien yli

Vaativat aina vesilain mukaisen luvan hakemista aluehallintovirastosta ja lisäksi rakennusluvan rakennuskunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

Vedenotto vesistöä

Vesilaki tuntee ammennusoikeuden, vettä voidaan vesialueilla vesistöä ammentaa. Sinänsä vedenotto ei vaadi vesilain mukaista lupaa, jos vesistö ei ole niin pieni ja ottomäärä niin suuri, että vaarantaa veden riittävyyden tai muuttaa vesistöalueen vedenlaatua. Ammennusoikeuden takia ei jouduta hakemaan vesilain mukaista lupaa, mutta ottovesistön vaikutukset saattavat aiheuttaa lupatarpeen aluehallintovirastolta. Kannattaa kysyä asiaa paikalliselta ELY-keskukselta. ELY tulkitsee lupatarpeita mitä menee vesilainmukaisesti aluehallintovirastoon. Jos rantaa, mistä vettä ammentaa, ei itse omista, on haettava maanomistajan suostumus.

Pumppaamorakenteet

Yli 6 m² rakennus vaatii rakennusluvan kunnasta.

Venetolpat vesistöön

Ei lupatarvetta. Ei tarvitse hakea edes vesialueen omistajan suostumusta.

Uittojohtaneiden poisto

Alkavat olla aika harvinaisia nykyisin. Vaatii kuitenkin aina luvan hakemista aluehallintovirastolta.

Puutavaran pudotuspaikkojen rakenteiden poisto

Näitäkin enää vähemmän tarvitaan, uitto on sen verran vähäisempää kuin aiemmin. Vaatii vesilain mukaisen luvan hakemista aluehallintovirastolta.

Kaislojen niitto omasta rannasta

Jos kaislikko on virkistyskäyttöä häiritsevää, se kannattaakin niittää. Niittoaika on loppukesästä, käytännössä elokuussa, jolloin saadaan ravinteita eniten pois. Jos niitetään myöhemmin, ravinteet on vielä juurakoissa, niitolla ei silloin ole niin suurta vaikutusta vesistön tilaan ja kaislat kasvavat taas uudestaan seuraavana kesänä. Laajemman alueen kaislikkojen niittoon tarvitaan vesialueen omistajan suostumus.

Mudan ja juurakoiden poisto omasta rannasta

Ei saa tehdä kesän virkistyskäyttökaudella, sillä samentaa vesistöä. Kesän virkistyskäyttökausi on toukokuusta elokuun loppuun. Omasta rannasta mutia ja juurakoita saa vapaasti poistaa. Sitä ei tulkita ruoppaukseksi, kun ei kosketa kivennäispohjaa.

Rannan ruoppaus ja täyttö

Ruoppaus, kivennäispohjan poisto on ilmoituksen varaista ELY-keskukselle. 500 m³ suurempi alue vaatii aina vesilain mukaisen luvan hakemista ELY:ltä. Sitä pienemmät on ilmoitusmenettelyllä ELY-keskukselle. ELY katsoo, että ruoppaukseen on saatu vesialueen omistajan suostumus, naapureita on kuultu, ruoppausta ei tehdä kesän virkistyskäyttökaudella eikä ruoppausta ja täyttöä tehdä suojelualueella.

Kun ruopataan, kannattaa rantahiekkoja tuoda saman tien ruoppauskohdalle tai laittaa kenties suodatinkangas alle, ettei juurakoitakaan tai kaisloja tule kasvamaan läpi. Pohjan pinta pitäisi pysyä suunnilleen samalla korkeudella kuin ennen ruoppausta.

Ojitus

Rajaojituksia tehdään varsinkin alavilla rannoilla. Jos ojituksesta syntyy riitoja, ne tulevat kunnan ympäristösuojeluviranomaisen ratkaistaviksi.

Majavapatojen purku

Majavapatojen purkamisestakin vesialuetta syntyy. Majavapatojen purku on metsästyslain alaista toimintaa. Lupaviranomainen on Suomen riistakeskus. Etelä-Savossa riistakeskus toimii Juvalla. Majavapatojen purku maanomistajan luvalla, 15.6.-15.10 välisellä ajalla jos kyseessä ei ole asutun pesän pato.

Kallion louhinta

Rakennuslupa louhintalupa tulee osana rakennuslupaa. Jos louhinta tehdään muualla tontilla, maisematyöluvan tarve tulee selvittää kunnasta, eli Savonlinnassa kaavoituspäälliköltä. Louhinta voi vaatia kunnasta meluilmoituksen. Meluilmoitustarve selvitettävä kunnan ympäristösuojeluviranomaiselta.

Rannan täyttö rantaviivan yläpuolella

On varmistettava, että ruoppausmassat eivät pääse valumaan takaisin vesistöön ylävedenkään aikana. Jos ruoppausmassoja laitetaan sen takia, että imeytetään harmaita vesiä ja kuivakerros on saatava imeytysputkistojen alle, joskus maaperän tasoa joudutaan nostamaan. On käytettävä vettä läpäiseviä massoja, eloperäiset massat ei imeytysputkiston alla toimi. Käymälävesiä ei saa imeyttää rannan tuntumaan, täytyy olla vähintään 100m rannasta.

Rantapuuston kaato rakentamisen jälkeen

Uudella tontilla katsotaan rakennusvalvonnan kanssa, mitä puita kaadetaan ja mitä jätetään rantaan. Jos runkopuiden kaatamiselle tulee tarve rakennuksen lopputarkastuksen jälkeen, täytyy maisematyöluvan tarve selvittää kunnan kaavoituspäälliköltä.

Keskustelun aikana esiin nousseita kysymyksiä:

Miten Savonlinnassa suhtaudutaan kelluvaan venetalakseen?

Kelluva katos, johon vene laitetaan suojaan. Täytyy katsoa rakennusjärjestyksestä, talas on vesirajalaite. Talakset on yleensä enemmän kuin 6 kuutiota, yleensä se tuon toimenpideluvan vaatii. Kannattaa tarkistaa kunnan rakennusjärjestyksestä.

Onko tiedossa ammattitaitoisia kaislikon poiston urakoitsijoita Savonlinnan Punkaharjun alueella?

Netin kautta googlaamalla niitä löytyvät parhaiten.

Kohdellaanko veden alla olevan ahvenheinän niittoa samoin kuin kaislikon niittoa (vedenpinnan yläpuolella)?

Kaikki vesikasvillisuus samalla tavalla. Kaisloista yleensä puhutaan, mutta samalla tavalla myös lumpeiden, järviruokojen, ulpukoiden jne. poisto voidaan tehdä omasta rannasta ja laajemmilta alueilta vesialueen omistajan luvalla. On aina muistettava, nostaa poistetut vesikasvit rannalle, jotta saadaan ravinteet pois vesistöstä. Tällä tavalla varmistetaan, että kaislikot ei kasva tulevina vuosina samalla paikalle.

Onko alueellisia kaislikon niittoa järjestetty enää?

On. Nyt meillä kunnostetaan Suurijärveä Tanhuvaaran luona. Kulennoisten ja Toroppalan välissä Ruokojärveä, siellä on kaislikon niittoa yhtenä kunnostustoimenpiteenä vuosittain tehty. Puruveden kunnostusta on tehty Kerimäen kirkkorannassa, Matinniementä Hälvään päin. Valtatie 14 varrella Punkaharjulla Puruveden puolella, on puhuttu kaislikon poistosta. Laukanlahdella on menossa hanke veden laadun parantamiseksi. Monenlaiset vesistön kunnostusmenetelmät ovat olleet esillä, myös kaislikon niittoa tehdään.

Milloin Pienellä Haukivedellä Niittylahdessa nähdään niittoprojektin tekijöitä?

En osaa sanoa. Alueellinen niitto lähtee aina paikallisilta asukkailta, viranomainen antaa ohjeita ja neuvoja ja voi olla rahoitusta järjestämässä tai neuvomassa mistä rahoitusta voi hankkeisiin hakea.

Miten toimia imeytyskentän kanssa, jos tonttikin on vain 100 metriä pisimmillään?

Jos tontti ei riitä ja jätevesien joukossa on käymälävesiä, umpisäiliö on paikallaan, muuta mahdollisuutta ei ole. Täytyy tarkistaa kaavasta, hyvin monessa yleis- ja ranta-asemakaavassa vesikäymälän rakentaminen on kielletty. On se sitten kaavamääräyksessä tai ympäristösuojelumääräyksessä, aina tiukempaa noudattaen. Liitoskuntien kaavassa on tiukemmat määräykset. Kannattaa käyttää kantovettä siellä missä se on mahdollista. Silloin vettä tulee paljon vähemmän kuin painevesi- tai pumppuvesipaikassa.

Onko jotain päteviä ohjeita Puruvedelle laiturien öljyämisen aineista tai muista vedessä/vedenrajassa käytetyistä aineista?

Ei erityisiä määräyksiä Puruvedelle. Koko maassa on noudatettava niitä ohjeita, mitä purkin kyljestä näkyy. Myös liikkeestä kannattaa kysyä neuvoa terassilautojen tai laitureiden pintakäsittelyyn.

Mikä ohje on harmaille vesille kantovesitilanteessa nyt voimassa?

Nyt täytyy erottaa se, onko kyseessä vanha järjestelmä vai tehdäänkö uutta. Saunavedet olemassa olevissa saunoissa kantovesipaikoilla voidaan johtaa käsittelemättöminä maaperään, ei vaadi saostuskaivoa tai harmaavesisuodatinta. Uusissa hankkeissa puolestaan kyllä. Suojaetäisyys vaatimus vesistöön 15 metriä rannasta, vähintään imeytyspaikalla kannattaa käyttää esim. imeytysputkea, joka jakaa veden paremmin maahan. Imeytyspaikan alapuolella pitää olla kuivakerrosta vähintään metri ylimpään järven pinnan tasoon. Keittiövedet ovat puolestaan rasvaisia, siellä täytyy olla harmaavesisuodatin tai yksi saostuskaivo ennen maaperään imeytystä, kun puhutaan vanhoista rakennuksista ja kantovesipaikoista. Kun uutta rakennetaan, keittiövesille on oltava kaksiosastoinen jätevesien käsittelylaite. '

Päätettiin tilaisuus.

Tiivistelmän laati:

Veera Riikonen

Etätyökoordinaattori

[Etelä-Savo monipaikkaisen asumisen edelläkävijäksi 2019-2021](#)

+358 50 473 7272

veera.riikonen@savonlinna.fi

LAITURILLA®

Savonlinnan elinkeinopalvelut

Savonlinnan Hankekehitys Oy

Olavinkatu 27, 57130 Savonlinna

<https://elinkeinopalvelut.fi/>